

Список використаних джерел:

1. г. Змиев // «Южный край». 1888. № 1022. 20 июля.
2. г. Змиёв // «Южный край». 1890. № 1264. 28 октября.
3. г. Змиев // «Южный край». 1891. № 1432. 15 июля.
4. Головин К. Сельская община в литературе и действительности. СПб.: Типография М. М. Стасюлевича, 1887. 259 с.
5. Гольдфард Л. Г. Зміїв / В. М. Селіванова; К. Б. Правоверова. Харків: Видавництво «Прапор», 1969. 44 с.
6. Державний архів Харківської області (далі ДАХО). Ф. 304. Оп. 1. Спр. 2561. 30 арк.
7. ДАХО. Ф. 304. Оп. 1. Спр. 2563. 45 арк.
8. ДАХО. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 2. 10 арк.
9. ДАХО. Ф. 194. Оп. 1. Спр. 242. 112 арк.
10. Илляшевич Л.В. Змиевской уезд (беглый очерк). Харьков: Типография Каплана и Бирюкова, 1887. 137 с.
11. О качестве общественных работ в Харьковской губернии // «Южный край». 1891. № 2654. 5 августа.
12. Рудаков В. Е. Двор // Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона: в 86 т. Т. II. СПб, 1890–1907. С. 232-235.
13. Саяний М. І. Зміївщина – Слобожанщини перлина. Харків: «Кроссруд», 2009. 288 с.

Рудницька Л.В.

аспірант,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ЗАСНУВАННЯ «ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ РОКИТНІВСЬКИЙ СКЛЯНИЙ ЗАВОД»

У 1896 році в с. Рокитне Волинської губернії за ініціативи уряду Російської імперії, у зв'язку з відсутністю скляної пляшки високої якості, розпочато будівництво склозаводу. Купець I гільдії Санкт-Петербургу Юліан Розенберг за сприяння статського радника Володимира Охотнікова реалізував один із своїх прибуткових проєктів всупереч чинного законодавства. Відповідно договору від 29 жовтня 1897 року Ю. Розенберг отримав право на введення в експлуатацію склозаводу, збудованного на окраїні села Рокитне. Отримавши заключення про придатність місцевого кварцового піску для виготовлення скляної пляшки білого кольору із зеленуватим відтінком, був залучений бельгійський капітал – «Товариства з обмеженою відповідальністю Рокитнівський скляний завод», засновником якого і став Ю. Розенберг [4, арк. 1-10 зв.]

Акціонерне товариство стало новою формою економічних зв'язків Російської імперії з європейським капіталом. У 1900 році на їх частку припадало 29% всього капіталу акціонерних товариств Російської імперії. Річ у тому, що відсоток прибутку, проголошений російськими акціями, був вищий, ніж в інших країнах Європи. Крім того, активізувалася і діяльність іноземних акціонерних товариств, які діяли на території Російської імперії. Вцілому, до

1898 року, в Росії працювало 98 бельгійських, німецьких, англійських, швейцарських і американських акціонерних товариств [1, с. 19-23].

19 квітня 1898 року засновано в м. Брюсселі «Товариство з обмеженою відповідальністю Рокитнівський скляний завод» («Societe anonyme des Verreries de Rakitno»), завірено нотаріально Юліаном Геремансом в присутності свідків: Фердінанда Лентра, цирульника, та Жана Ульріха, шинкаря – жителів Брюсселя.

Товариство складалось: із 7 простих акціонерів (Брюссельське анонімне фінансове і промислове товариство Беркмана і Тайса; Командитство Поля Майєра і К^о (м. Брюссель, банкір Поль Майєр); діючий статський радник Микола Саваровський (м. Санкт-Петербург); Роберт Драль, інженер з цивільного будівництва (м. Хамельн); Жан Беркман, біржовий маклер (Сент-Жиль біля Брюсселя); Едуард Тайс, біржовий маклер (м. Антверпен); Теодор-Марі Гегенер, адвокат м. Брюссель) та засновника – Ю. Розенберга [4, арк. 61-62].

Товариство розпочало свою діяльність 5 травня 1898 року. Виробництво скляної продукції на території Російської імперії було заплановано виготовляти аж до 31 грудня 1928 року, впродовж 30 років. Робота товариства могла бути продовжена або припинена рішенням загального зібрання акціонерів. Товариством керувала Рада правління, яка складалась із 5-7 членів, призначених загальним зібранням акціонерів, яке визначало їх кількість в вищезазначених границях. Товариство вело діяльність як в с. Рокитне Волинської губернії так і в інших містах Російської імперії, в яких уряд надасть дозвіл на виробництво та торгівлю пляшками та іншими скляними виробами.

Основний капітал Товариства становив 1 млн. 200 тис. франків і поділявся на 2400 привілейованих акцій по 250 франків кожна та 2400 звичайних по 250 франків відповідно [4, арк. 61-67].

Заснованому Товариству Ю. Розенберг пердав всі права і вигоди, які йому були надані від 29 жовтня 1897 року штателмейстером, діючим статським радником В. Охотніковим. Зокрема, на 12 річну експлуатацію заводом і будівлями, що йому належали, інвентар, сировину та іншу власність заводу. Замовлення пляшок повної місткості 600000 відер – близько 7375000 літрів, отриманий від Головного управління неокладних зборів і винної монополії від 8 жовтня 1897 року [5, арк. 1]. За це Ю. Розенберг отримав 200 привілейованих акцій і всі 2400 звичайних. Решта 2200 привілейованих акцій було розподілено наступним чином: Фінансове і промислове товариство отримало 900 акцій, Товариство Поля Майєра і К^о – 900, М. Саваровський – 100, Р. Драль – 60, Ж. Беркман – 100, Е. Тайс – 120, Т. Гегенер – 20. На кожен із цих акцій, в присутності нотаріуса і свідків, було внесено 25% (137500 франків) в рахунок і на користь утвореного Товариства.

Досить складним було становище в Російській імперії іноземних товариств та компаній, які мали намір здійснювати операції та реалізовувати виготовлену продукцію. Закон від 14 березня 1887 року «Об установлении особых правил относительно приобретения иностранцами в собственность или срочное владение и пользование недвижимых имуществ в некоторых губерниях западной полосы России» [2, с. 101] констатував неможливість в с. Рокитне

Волинської губернії придбати та користуватись нерухомим майном – склозаводом та всім, що до нього відносилось [6, арк. 1-2]. Паперова тяганина між Товариством та урядом тягнулась впродовж 5 років і завершилась передачею Рокитнівського скляного заводу Російському товариству, заснованого статським радником П. Неклюдовим [7, арк. 13], яке було допущено до діяльності в Російській імперії та затверджено його статут [3, с. 693].

Список використаних джерел:

1. Колібабчук Н. К. Вплив діяльності акціонерних товариств на розвиток кредитної політики Російської імперії на початку ХХ ст. / Н. К. Колібабчук // Правова держава. – 2015. – № 19. – С. 19-23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2015_19_7.
2. Полное Собрание Законов Российской Империи: Собрание третье: [С 1 марта 1881 года по 1913 год]: [В 33-х т.]. – СПб.; Пг.: Гос. тип., 1885-1916. Т. 7: 1887: От № 4138 – 4932 и Дополнения. – 1889.
3. Полное Собрание Законов Российской Империи: Собрание третье: [С 1 марта 1881 года по 1913 год]: [В 33-х т.]. – СПб.; Пг.: Гос. тип., 1885-1916. Т. 22: 1902: [В 2-х отд-ниях]. – 1904. Отд-ние 1: От № 20932 – 22359 и Дополнения. – 1904.
4. Российский государственный исторический архив (далі – РГИА), РГИА, Ф. 118, Оп. 1, Д. 2, 366 л.
5. РГИА, Ф. 118, Оп. 1, Д. 19, 60 л.
6. Центральний державний історичний архів України, м. Київ (далі – ЦДАК України), Ф. 442, Оп. 628, Спр. 84, 2 арк.
7. ЦДАК України, Ф. 442, Оп. 629, Спр. 545, 13 арк.

Созанська І.П.

*викладач суспільних дисциплін, викладач вищої категорії,
старший викладач;*

Горбей А.В.

*викладач суспільних дисциплін, викладач першої категорії,
ДВНЗ «Могилів-Подільський монтажно-економічний коледж»*

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Тема цієї статі була обрана з-поміж багатьох інших завдяки великій зацікавленості авторів питаннями національної ідеї українського народу та можливостями відродження українського етносу як одного з найпотужніших народів Європи. Дослідивши історію українського козацтва, ми зможемо відродити свою віру в себе, нашу країну, в найкраще багате і цікаве майбутнє

Нас до написання статті спонукала зацікавленість національним українським характером. Якщо бути стислим, то українська етнопсихіка характеризується взаємодією двох складових, двох типів української культури. Це: «хліборобська культура», для якої властиві м'якість, лагідність, толерантність, чуйність, душевна теплота, вибачливість, мрійливість, милосердя;